

PROP DE VOSALTRES

L'última glossa d'aquest curs

Estimats diocesans:

A causa de les limitacions humanes que tots experimentem, el temps en què transcorre la nostra vida el dividim en períodes, sigui en anys, en dies o en hores. Ho fem per aclarir-nos, per recordar el passat i per programar el futur. S'afirma que sense aquesta mesura temporal seria pràcticament impossible organitzar les nostres relacions. L'ésser humà ha produït des de sempre instruments per mesurar el temps, des dels rellotges de sol de l'antiguitat fins als sofisticats aparells actuals, que ens sorprenen, tant els uns com els altres, per la seva evident qualitat científica i pel progrés que comporta aquest mesurament.

Avui ningú discuteix la divisió del temps en anys i, des d'altres categories culturals, en cursos. Només alguns posen en dubte l'eficàcia de l'horari d'estiu o d'hivern, adoptat des de fa uns anys pel món occidental. Però en general acceptem de bon grat la distribució temporal de la vida i de les activitats de la humanitat.

En aquest cas s'ha convingut que l'any sigui un factor important per revisar i ponderar l'activitat humana. Això passa en totes les esferes socials. Tanmateix, les vacances estiuenques plantegen un descans en aquesta estació i permeten en molts casos l'organització de la societat en cursos escolars o pastorals. És així també com ho vivim a l'Església. Sense abandonar els aspectes essencials de la nostra fe durant les vacances, solem programar l'activitat diocesana des del mes de setembre

fins al juny/juliol. Creiem que s'adequa correctament a la nostra mentalitat, potser perquè de fa anys ens hem acostumat a aquesta dinàmica o potser perquè la insistència en la formació ens ha acostat al calendari del món escolar.

El diumenge, 3 de setembre de 2023, publicava el primer comentari d'aquest curs proposant una sèrie de virtuts i el desenvolupament d'unes actituds personals per millorar la nostra vida comunitària. Al diumenge següent, enumerava les propostes diocesanes concretes per al curs que començava. Les centrava en dues prioritats: la renovació/formació i l'evangelització, comptant amb la corresponsabilitat de tots els membres de l'Església; i amb un compromís fixat en dos objectius, assenyalant alguns mitjans i recursos. Haig de confessar que resulta molt difícil, donada la diversitat de les nostres gents i comunitats, avaluar les propostes en un període d'un curs, tan curt. Són realitats fonamen-

tals que necessiten molt més temps per observar la seva evolució i per comprovar el grau de compromís de cadascú. La meua percepció és raonablement positiva. Veig avanços en determinats sectors pastorals, encara que ens queda molt per fer, tal com ho vam poder comprovar plegats en les conclusions de la nostra Assemblea Diocesana, reflectides en el *Full Dominical* del passat 14 de juliol. Podeu recórrer a aquest resum perquè cadascú es formi un criteri personal sobre la marxa de la diòcesi. Una pàgina no dona per gaire més.

En referència a aquests escrits setmanals, només compto amb algunes opinions vostres en les quals m'ofe-

riu suggeriments per aconseguir millor l'objectiu de comunicar-me amb tothom. Espero que augmentin les opinions i les valoracions sobre el seu llenguatge, forma d'expressió i contingut. En total han estat quaranta-vuit comentaris i la seva temàtica es pot distribuir d'aquesta manera: dotze, sobre informacions diocesanes; quinze, sobre informacions de l'Església a Espanya i/o a Catalunya; nou, sobre l'Església universal; set, sobre els temps litúrgics; i cinc, sobre algun aspecte formatiu que em semblava rellevant.

Agraeixo el vostre interès i perseverança en la lectura i demano a Déu que us ajudi en la reflexió per aprofundir des de l'Evangeli en qualsevol àmbit de l'Església i del món.

Amb el meu afecte i benedicció.

† **Salvador Giménez Valls**
Bisbe de Lleida

NOTÍCIES

Aprovat el Pla de Reparació a víctimes d'abusos

L'Assemblea Plenària extraordinària de la Conferència Episcopal Espanyola va aprovar, el passat 9 de juliol, tres documents: les Línies de treball de les institucions de l'Església catòlica a Espanya; el Pla de Reparació integral a menors i persones assimilades en drets, víctimes d'abusos sexuals; i els Criteris orientadors per a la reparació integral.

Segons el Pla de Reparació aprovat, l'Església promou la denúncia dels abusos davant les autoritats corresponents, confiant a la justícia ordinària l'establiment del marc de reparació oportú. Però quan el canal legal no és possible per la prescripció legal del delictes o per la mort del victimari, l'Església sosté que tota víctima, també en aquests casos, ha de ser acollida, atesa i reparada de manera integral.

CERCA DE VOSOTROS

La última glosa de este curso

Queridos diocesanos:

Por las limitaciones humanas que todos experimentáis el tiempo en el que transcurre nuestra vida lo dividimos en períodos ya sea en años, en días o en horas. Y lo hacemos para aclararnos, para recordar el pasado o para programar el futuro. Algunos afirman que sin esa medida temporal sería prácticamente imposible organizar nuestras relaciones. El ser humano ha producido desde siempre instrumentos para medir el tiempo, desde los relojes de sol de la antigüedad hasta los sofisticados aparatos actuales. Nos sorprenden tanto unos como otros por la calidad científica que manifiestan y por el progreso que conlleva esta medición.

Nadie discute en la actualidad la división del tiempo en años o, desde otras categorías culturales, en cursos. Sólo algunos ponen en duda la eficacia del horario de verano o de invierno, adoptado desde hace unos años por nuestro mundo occidental. Pero en general aceptamos de buen grado la distribución temporal de la vida y de las actividades de la humanidad.

En ese caso se ha convenido que el año sea un factor importante para revisar y ponderar la actividad humana. Eso se da en todas las esferas sociales. Sin embargo, las vacaciones veraniegas plantean un descanso durante esta estación y permiten en muchos casos la organización de la sociedad en cursos escolares o pastorales. Y así lo vivimos en la Iglesia. Sin abandonar los aspectos esenciales de nuestra fe en vacaciones, solemos programar la actividad diocesana desde el mes de septiembre hasta junio/julio. Y parece que se acomoda correctamente a nuestra mentalidad bien porque se ha acostumbrado por los años pasados en esta dinámica bien porque el empeño en la formación nos ha acercado a lo que tiene establecido el mundo escolar.

El domingo, 3 de septiembre, presentaba el primer comentario de este curso proponiendo una serie de virtudes y el desarrollo de unas actitudes personales para mejorar nuestra vida comunitaria. Al domingo siguiente enumeraba en concreto las propuestas diocesanas para el curso que se iniciaba. Las centraba en dos prioridades: la renovación/formación y la evangelización con la corresponsabilidad por parte de todos los miembros de la Iglesia. Con un compromiso plasmado en dos objetivos, señalando algunos medios y recursos. He de confesar que resulta muy difícil, dada la diversidad de nuestras gentes y comunidades, evaluar las propuestas en un período tan corto, un curso. Son realidades fundamentales que requieren mucho más tiempo para observar su evolución y para comprobar el grado de compromiso de cada cual. Mi percepción es razonablemente positiva. Veo avances en determinados sectores pastorales aunque nos queda mucho por hacer. Lo pudimos comprobar todos en las conclusiones de nuestra Asamblea Diocesana; queda todo ello reflejado en la *Hoja Dominical* del pasado 14 de julio. Podéis recurrir a ese resumen para que cada uno se haga un criterio personal sobre la marcha de la diócesis. Una página no da para mucho más.

En cuanto a estos escritos semanales sólo cuento con algunas opiniones vuestras en las que me ofrecéis sugerencias para cumplir mejor el objetivo de comunicarme con todos vosotros. Espero que aumenten las opiniones y las valoraciones sobre el lenguaje, la forma de expresión y el contenido de los mismos. En total han sido cuarenta y ocho comentarios cuyo contenido se puede distribuir del siguiente modo: doce sobre informaciones diocesanas; quince sobre informaciones de la Iglesia en España y/o en Cataluña; nueve sobre la Iglesia universal; siete sobre los tiempos litúrgicos y cinco sobre algún aspecto formativo que me parecía relevante.

Agradezco vuestro interés y perseverancia en la lectura y pido a Dios que os ayude en la reflexión para profundizar desde el Evangelio acerca de cualquier ámbito de la Iglesia y del mundo.

Con mi afecto y bendición.

† Salvador Giménez Valls
Obispo de Lleida

Càritas: La pobresa es transmitida entre generaciones

Les deu Càritas diocesanes amb seu a Catalunya van acompanyar l'any passat 99.535 llars, on viuen 245.665 persones, un 1% menys que l'any anterior. Així es desprèn de la Memòria 2023 que l'organisme va presentar el 9 de juliol a la Seu d'Urgell i que reflecteix un increment de la pobresa entre la població més jove i una transmissió intergeneracional d'aquesta situació.

D'acord amb l'informe, al 54% de les llars ateses hi havia infants. A més, el 18% de les persones a les qui s'ajuda són nens i nenes o adolescents, i el 16%, joves d'entre 18 i 29 anys. El document també revela que una de cada dues famílies acompanyades no viu en un habitatge digne i que el 22% dels

usuaris pateix situació de precarietat laboral «que no els permet cobrir les necessitats bàsiques».

Francesc Roig, president de Càritas Catalunya, es va referir a la necessitat que els ajuntaments empadronin «tots els invisibles» i va posar de manifest que l'economia submergida és una realitat que conté la revolta al carrer.

Nou web de les Llars del Seminari

Les Llars del Seminari han estrenat nou web, que podeu visitar a l'adreça <https://llarsdelseminari.org/> i impulsa una campanya per recollir col·laboracions econòmiques per seguir amb la seva tasca. Les Llars, creades el 2012 per l'impuls del bisbe Joan Pirís, estan actualment gestionades per la Fundació En-

tre Tots i Per al Bé de Tothom. Entre 2015 i 2023, els habitatges

habilitats a l'edifici de l'antic Seminari diocesà han acollit 64 famílies i més de 200 persones. La missió de l'entitat és donar aixopluc, acompanyament i assessorament a persones que volen sortir de la situació socioeconòmica en què es troben, i posen al seu abast professionalitat i eficiència.

Xec solidari de l'Episcopal a Mans Unides

El Col·legi Episcopal de Lleida va fer entrega, a principis de mes, d'un xec solidari de 2.784,06 euros a Mans Unides. Aquesta quantitat és el resultat de les diferents activitats solidàries que els alumnes han dut a terme al llarg del curs escolar 2023-

2024, recentment acabat. Aquestes activitats permeten als nens i nenes de les diferents etapes escolars implicar-se en tasques solidàries i prendre consciència de les necessitats que hi ha a la nostra societat a través d'iniciatives d'un important valor pedagògic i formatiu.

EL PAPA FRANCESC A LA XARXA

@Pontifex_es: «Despertem-nos del somni, sortim de la indiferència, obrim la porta de la presó en la qual tant vegades ens tanquem, perquè cadascun de nosaltres pugui descobrir la seva pròpia vocació en l'Església i en el món, i es converteixi en pelegrí d'esperança i artífex de pau» (20 d'abril).

@Pontifex_es: «Jesús, Bon Pastor, ens coneix, ens crida pel nostre nom i quan ens esgarriem ens busca fins que ens troba (Lc 15,4-5). Jesús no sols comparteix la vida del ramat; és el Bon Pastor, que per nosaltres va sacrificar la seva vida i, ressuscitat, ens va donar el seu Esperit» (21 d'abril).

@Pontifex_es: «Prego cada dia per la pau a Palestina i a Israel, i espero que aquests dos pobles puguin aviat deixar de sofrir. I no oblidem a la martiritzada Ucraïna, que sofreix tant per la guerra» (21 d'abril).

@Pontifex_es: «La nostra generació ha deixat en herència moltes riqueses, però no hem sabut custodiar el planeta i no estem custodiant la pau. Estem cridats a convertir-nos en artesans i constructors de la casa comuna, la Terra, que s'està "dirigint a la ruïna"» (22 d'abril).

Rocío de Ponent a la Saira

La Casa de Andalucía de Lleida va celebrar, el passat 7 de juliol, el final de la Festa del Rocío 2024 que, segons l'entitat, serveix per posar fi al curs 2023-2024. La diada va començar a les 9 del matí a la Granja Escola-La Saira d'Almacelles, des d'on va partir una caminada fins a l'ermita de la Saira. Allà, a partir de dos quarts d'onze, es va celebrar la missa en honor als malalts i als difunts amb la presència de la Blanca Paloma.

Després de la cerimònia, es va tornar fins a la Granja Escola on es va celebrar el dinar de germanor final. A les sis de la tarda es van acomiadar els romers, posant punt final a una festa que es duia a terme des del dia abans, quan es van organitzar tallers, un so-

par de romeria i un rosari de torxes amb la Blanca Paloma presidint-lo.

Els joves de la diòcesi completen el Camí de Sant Jaume

Els quaranta-dos joves de Lleida que entre l'1 i el 7 de juliol van fer els darrers cent quilòmetres del Camí de Sant Jaume, van arribar finalment a Santiago de Compostel·la, on van assistir a la santa missa abans d'emprendre el seu viatge de retorn a Lleida.

Els joves, que han completat les darreres etapes del denominat «camí francès» des de la població de Sària, a la província de Lugo, van passar uns dies de meditació, lleure i convivència per als que s'havien estat preparant durant l'any i valoren positivament l'experiència. La major part dels pelegrins eren alumnes del Col·legi Episcopal i hi van anar acompanyats de Mn. Manel Mercadé.

Reunió de l'Apostolat Seglar a Tortosa

La Comissió Interdiocesana Apostolat Seglar (CIAS), que reuneix representants de les diferents diòcesis amb seu a Catalunya, es va reunir el passat 5 de juliol a Tortosa. Entre altres qüestions, es va parlar de la Trobada de Laics de Catalunya, que tindrà lloc el dia 8 de març de 2025, i es va concretar que en aquesta ocasió se celebrarà a Montserrat coincidint amb el seu mil·lenari. Un altre punt important va ser el de la

continuació del Sínode, com també el Congrés de Vocacions que té per títol «Per a qui soc? Església, assemblea de cridats per la missió» i que es farà el cap de setmana del 7 a 9 de febrer de 2025. També es va abordar la continuïtat del Congrés de Laics després d'haver treballat el Primer Anunci, per donar un pas endavant tant en l'acompanyament com en la presència pública del cristià.

REFLEXIONS

Temps d'aturada; temps de revisió

Em deia un jove: «Una mort sobtada, que considero injusta, ha provocat que afluïxi en la meua vida espiritual. La relació amb Déu se n'ha ressentit, com si li carregués la responsabilitat». Una noia universitària: «Vaig començar una activitat de servei amb empena i amb ganes. No m'hi he lliurat. Sovint m'he limitat a complir i justet». Un pare de família: «El propòsit era millorar la relació amb determinada persona, acceptant les seves limitacions que tant m'incomoden. M'ha costat, però la situació ha millorat i molt»... I la llista podria seguir.

L'estiu, el temps de vacances, acabat el curs, és un bon moment per revisar-lo, per abordar-lo personalment, amb l'acompanyant espiritual, amb el grup de fe... Convé examinar la pretensió que el Senyor creixi en el cor de la persona i mogui a estimar i servir els altres. Caldrà, doncs, de tant en tant, i el final de curs és un bon moment, revisar aquests aspectes i veure si han arrelat, si m'hi he esforçat prou... La nostra revisió s'ha de fer des del present que, no ho oblidem, és el fruit del passat recent i del llunyà. Revisar el curs mirant enrere, amb agraïment per tot el que Déu ha posat al nostre abast, per les persones companyes del camí de la vida, per les possibilitats d'estimar i servir, per la nostra bona voluntat i la de tants d'altres... Revisar la vida, les meves accions i intencions, a la llum de l'Evangeli.

Revisant el curs, convé proposar-se uns objectius, pocs i abastables, per al proper: «Què em demana Jesús?». En el que m'afecta a mi mateix, a la meua relació amb els altres i a la meua relació amb Déu. Fer-ho des de la confiança en aquest Pare que és compassiu i misericordiós, en Jesús que ens acompanya i mostra el camí, en la força de l'Esperit que ens impulsa a sortir de nosaltres i superar les dificultats i la mediocritat. «Qui no vol formar-se es menysprea ell mateix; posa seny qui fa cas dels advertiments» (Pr 15,32). Donar gràcies a Déu per tot el bé que hi ha a la nostra vida i demanar perdó, des de la referència a les Benaurances, per tot allò que ens ha allunyat del camí dels benaurats. Aprofitar espiritualment el temps de vacances, temps en el qual la relació amb les persones pot recuperar pauses, silencis i paraules reflexionades que ajuden a una millor i profunda comprensió; on la relació amb Déu Pare pot ser més reposada, més contemplativa, intensa i llarga... i bones vacances!

Enric Puig Jofra, SJ

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

29. □ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [1Jo 4,7-16 / Sl 33 / Jo 11,19-27 (o bé: Lc 10,38-42)]. Santa Marta, germana de Maria i de Llätzer, amics de Jesús residents a Betània, patrona dels hostalers i taverners; sant Fèlix III, papa (romà, 483-492).

30. ■ Dimarts [Jr 14,17-22 / Sl 78 / Mt 13,36-43]. Sant Feliu de Llobregat, Tortosa i Urgell: ■ Beats màrtirs de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu. Sant Pere Crisòleg (s. IV-V), bisbe de Raven-

na i dr. de l'Església; sants Abdó o Abdon i Senén (popularment Nin i Non), mrs., patrons dels hortolans.

31. □ Dimecres [Jr 15,10.16-21 / Sl 58 / Mt 13,44-46]. Sant Ignasi de Loiola (1491-1556), prev. basc, fund. Companyia de Jesús a Roma (SJ, jesuïtes, 1540).

1. □ Dijous [Jr 18,1-6 / Sl 145 / Mt 13,47-53]. Sant Alfons Maria de Liguori (Nàpols, 1696 - Pagani, 1787), bisbe de Goti i dr. de l'Església, fund. redempto-

ristes (CSSR, 1732), patró dels confessors i moralistes; santes Fe, Esperança i Caritat, vgs. i mrs.; Sant Feliu, mr.

2. ■ Divendres [Jr 26,1-9 / Sl 68 / Mt 13,54-58]. Mare de Déu dels Àngels o de la Porciúncula; sant Eusebi de Vercel·li, bisbe; sant Pere-Julità Ey-mard (1811-1868), prev. de la Mure, fund. associacions eucarístiques i dels sacerdots sacramentins.

3. ■ Dissabte [Jr 26,11-16.24 / Sl 68 / Mt 14,1-12]. Sant Gustau, bisbe;

santa Lídia, de Tiatira, deixeblla de Pau a Filipis (s. I); beata Joana d'Aza, mare de Domènec de Guzmán; santa Cira, vg.

4. ■ Diumenge vinent, XVIII de durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [Ex 16,24.12-15 / Sl 77 / Ef 4,17.20-24 / Jo 6,24-35]. Sant Joan Maria Vianney (1786-1849), prev., rector d'Ars (bisbat de Bellelly), patró dels rectors de parròquia; santa Perpètua, mare de família romana, mr.

Diumenge XVII de durant l'any (B)

COMENTARI

«Jesús repartí els pans a tota la gent. En repartia tant com en volien»

És evident que tenir l'aliment assegurat dona una gran tranquil·litat en la vida. Avui veiem a l'evangeli com Jesús alimenta *uns cinc mil homes a partir de cinc pans i dos peixos. En repartia tant com en volien i tothom quedà satisfet.* Això fa que *la gent anessin a apoderar-se d'ell per fer-lo rei.* Tenir algú que els alimentava gratis i tant com volien era una bicoca. Per això van pensar: Fem-lo rei i ja no ens cal preocupar de res més. Però evidentment Jesús, tal com veiem a l'evangeli de Joan, multiplica els pans i peixos com a símbols d'un aliment molt superior, l'aliment del seu cos i de la seva sang que dona l'autèntica vida que no acaba mai. La gent, però, no s'adona d'això. És important subratllar també que Jesús demana la nostra col·laboració per a multiplicar els pans i els peixos. Era necessària la generositat *d'aquell noi que tenia els cinc pans i els dos peixos.* No va ser egoista, no va voler guardar-s'ho per a ell i els seus. Jesús multiplica la nostra petitesa i pobresa; però vol la nostra aportació per insignificant que pugui semblar. La primera lectura ens presenta el profeta Eliseu: assistim a un fet semblant però de proporcions molt inferiors: *vint pans i vi novell han d'alimentar a un centenar d'homes.* Destaca la confiança d'Eliseu en Déu: *Això diu el Senyor: Tots en menjaran i encara en sobrarà.* I efectivament va ser així. Cal ser generosos, cal compartir el que tenim i cal creure que Déu multiplicarà els nostres esforços. Això és molt important en el moment actual quan hi ha milions i milions d'homes i dones que pateixen fam entre nosaltres i en tot el món. Sant Pau ens demana que no *escatimem cap esforç per estrènyer la unitat de l'esperit amb els lligams de la pau.* Tots formem un *sol cos i un sol esperit* perquè tenim *un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme, un sol Déu i Pare de tots.* Això ens ha de portar a estimar tots els nostres germans amb un amor ben generós. Però a més de l'aliment material els hi hem d'oferir l'aliment del mateix Crist, de la seva Paraula i del seu Cos.

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del segon llibre dels Reis (2Re 4,42-44)

En aquells dies, un home de Baal-Salisà va anar a dur a l'home de Déu, Eliseu, vint pans d'ordi, els primers de la collita, i vi novell. Eliseu digué al seu servidor: «Dona-ho a tota la comunitat i que mengin.» El servidor contestà: «Com puc donar això a un centenar d'homes?» Però Eliseu insistí: «Dona-ho a tota la comunitat i que mengin. Això diu el Senyor: Tots en menjaran, i encara en sobrarà.» Ell ho repartí, en menjaren i encara en sobrà, tal com el Senyor havia dit.

▶ Salm responsorial (144)

R. *Tan bon punt obriu la mà, Senyor, ens sacieu de bon grat.*

Que us enalteixin les vostres criatures, / que us beneixin els fidels; / que proclamin la glòria del vostre Regne / i parlin de la vostra potència. R.

Tothom té els ulls en vós, mirant esperançat, / i al seu temps vós els doneu l'aliment. / Tan bon punt obriu la mà, / sacieu de bon grat tots els vivents. R.

Són camins de bondat els del Senyor, / les seves obres són obres d'amor. / El Senyor és a prop dels qui l'invoquen, / dels qui l'invoquen amb sinceritat. R.

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes (Ef 4,1-6)

Germans, jo, pres per causa del Senyor, us prego que visqueu com ho demana la vocació que heu rebut, amb tota humilitat i mansuetud, amb paciència, suportant-vos amb amor els uns als altres, no escatimant cap esforç per estrènyer la unitat de l'esperit amb els lligams de la pau. Un sol cos i un sol esperit, com és també una sola l'esperança que neix de la vocació rebuda. Un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme, un sol Déu i Pare de tots, que està per damunt de tot, actua a través de tot i és present en tot.

▶ Lectura de l'Evangelí segons sant Joan (Jn 6,1-15)

En aquell temps, Jesús se n'anà a l'altra riba del llac de Galilea, el llac de Tiberíades. El seguia molta gent, perquè veien els senyals prodigiosos que feia amb els malalts. Jesús pujà a la muntanya i s'hi assegué amb els deixebles. S'acostava la Pasqua, la festa dels jueus. Jesús alçà els ulls, veié la gentada que anava arribant i preguntà a Felip: «On comprarem pa perquè puguin menjar tots?» Ho preguntava per veure què hi deia Felip. Jesús ja sabia què volia fer. Felip li respongué: «Necessitaríem molts diners per poder donar només un tros de pa a cadascú.» Un dels deixebles, Andreu, el germà de Simó Pere, diu a Jesús: «Aquí hi ha un noi que té cinc pans d'ordi i dos peixos, però, què és això per a tanta gent?» Jesús digué que fessin seure tothom. En aquell indret hi havia molta herba, i s'hi assegueren. Eren uns cinc mil homes.

Jesús prengué els pans, digué l'acció de gràcies i els repartí entre tota la gent asseguda. El mateix va fer amb els peixos. I en repartia tant com en volien. Quan tothom quedà satisfet digué als deixebles: «Recolliu el que ha sobrat, que no es faci malbé.» Ho recolliren, i de les sobres d'aquells cinc pans d'ordi ompliren dotze coves.

Quan la gent s'adonà del prodigi que Jesús havia fet, començà a dir: «Segur que aquest home és el profeta que havia de venir al món.» Jesús, sabent que anaven a apoderar-se d'ell per fer-lo rei, es retirà tot sol a la muntanya.

▶ Lectura del segundo libro de los Reyes (2Re 4,42-44)

En aquellos días, acaeció que un hombre de Baal Salisá vino trayendo al hombre de Dios primicias de pan, veinte panes de cebada y grano fresco en espiga. Dijo Eliseo: «Dáselo a la gente y que coman». Su servidor respondió: «¿Cómo voy a poner esto delante de cien hombres?». Y él mandó: «Dáselo a la gente y que coman, porque así dice el Señor: "Comerán y sobrará"». Y lo puso ante ellos, comieron y aún sobró conforme a la palabra del Señor.

▶ Salmo responsorial (144)

R. *Abres tú la mano, Señor, y nos sacias.*

Que todas tus criaturas te den gracias, / Señor, que te bendigan tus fieles. / Que proclamen la gloria de tu reinado, / que hablen de tus alabanzas. R.

Los ojos de todos te están aguardando, / tú les das la comida a su tiempo; / abres tú la mano, / y sacias de favores a todo viviente. R.

El Señor es justo en todos sus caminos, / es bondadoso en todas sus acciones. / Cerca está el Señor de los que lo invocan, / de lo que lo invocan sinceramente. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Efesios (Ef 4,1-6)

Hermanos: Yo, el prisionero por el Señor, os ruego que andéis como pide la vocación a la que habéis sido convocados. Sed siempre humildes y amables, sed comprensivos, sobrellevaos mutuamente con amor, esforzándoos en mantener la unidad del Espíritu con el vínculo de la paz. Un solo cuerpo y un solo Espíritu, como una sola es la esperanza de la vocación a la que habéis sido convocados. Un Señor, una fe, un bautismo. Un Dios, Padre de todos, que está sobre todos, actúa por medio de todos y está en todos.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Juan (Jn 6,1-15)

En aquel tiempo, Jesús se marchó a la otra parte del mar de Galilea, o de Tiberíades. Lo seguía mucha gente, porque habían visto los signos que hacía con los enfermos. Subió Jesús entonces a la montaña y se sentó allí con sus discípulos. Estaba cerca la Pascua, la fiesta de los judíos. Jesús entonces levantó los ojos y, al ver que acudía mucha gente, dice a Felipe: «¿Con qué compraremos panes para que coman estos?». Lo decía para probarlo, pues bien sabía él lo que iba a hacer. Felipe le contestó: «Doscientos denarios de pan no bastan para que a cada uno le toque un pedazo». Uno de sus discípulos, Andrés, el hermano de Simón Pedro, le dice: «Aquí hay un muchacho que tiene cinco panes de cebada y dos peces; pero ¿qué es eso para tantos?». Jesús dijo: «Decid a la gente que se siente en el suelo». Había mucha hierba en aquel sitio, se sentaron; sólo los hombres eran unos cinco mil. Jesús tomó los panes, dijo la acción de gracias y los repartió a los que estaban sentados, y lo mismo todo lo que quisieron del pescado. Cuando se saciaron, dice a sus discípulos: «Recoged los pedazos que han sobrado; que nada se pierda». Los recogieron y llenaron doce canastos con los pedazos de los cinco panes de cebada que sobraron a los que habían comido. La gente entonces, al ver el signo que había hecho, decía: «Este es verdaderamente el Profeta que va a venir al mundo». Jesús, sabiendo que iban a llevarse para proclamarlo rey, se retiró otra vez a la montaña él solo.